

Motion till riksdagen 2019/20:636

av **Markus Selin (S)**

Regelförenklingar inom socialförsäkringssystemen för medborgare som flyttar inom Norden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet med regelförenklingar och ökad servicenivå inom socialförsäkringssystemen för medborgare som flyttat inom Norden ska intensifieras och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det nordiska samarbetet är ett av världens äldsta samarbeten i sitt slag. Det nordiska samarbetet omfattar Sverige, Finland, Danmark, Norge, Island, Färöarna, Grönland och Åland. Redan på 1950-talet inrättades den nordiska passunionen och den gemensamma arbetsmarknaden. Samarbetet är förankrat både politiskt, ekonomiskt och kulturellt och fokuserar på gemensamma insatser för att skapa mervärde för medborgarna i Norden. Statsministrarna i Norden beslöt även år 2016 att det överordnade målet ska vara världens mest integrerade region. Nordens roll i världen som medspelare är viktig för Europa och i det internationella sammanhanget. Gemensamma värderingar, sammanhang, arbete, utveckling och framtid mellan länderna bidrar till att förstärka Nordens position som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

En viktig del av den fortsatta nordiska integrationen är att det ska vara lätt för nordiska medborgare som flyttar mellan de nordiska länderna att ta del av socialförsäkringarna genom livets olika steg som att arbeta, studera, bilda familj, söka stöd för funktionsnedsättning, sjukdom, arbetsskada, ålderdom, starta ett företag eller för anhöriga att göra bokslut efter avlidna. Med avseende på de olika nordiska socialförsäkringarna återstår dock fortfarande framträdande behov av förenklingar och behov av än fler genvägar för de nordiska medborgarna. Vad som omfattas i individens socialförsäkring, var medborgare har varit och är socialförsäkrade och vilka myndigheter som ansvarar för respektive

försäkringskomponent i respektive land inom Norden är i alltför många fall fortfarande komplicerat.

I regel är medborgaren försäkrad i det land där personen arbetar och en försäkrad har då rätt till socialförsäkringsförmåner i landet. Socialförsäkringen i Sverige administreras av Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten och i andra nordiska länder finns andra motsvarigheter och varianter. För svenskar arbetande i ett annat nordiskt land gäller samma regler som inom övriga EU men Sverige har även ytterligare särskilda avtal, så kallade socialförsäkringskonventioner, med de övriga nordiska länderna. Dessa ska ge än bättre rättigheter och den nordiska konventionen är till skillnad från de övriga ett multilateralt avtal mellan samtliga nordiska länder. Från och med 1 maj 2015 omfattar även konventionen de självstyrande områdena Grönland och Färöarna som inte tillhör EU eller EES. För Åland gäller dock ännu inte den nya konventionen.

Oavsett belopp och nivåer på socialförsäkringarna, som är nationella intressen, så blir de olika socialförsäkringssystemen och dessas försäkringskomponenter många efter flytt inom Norden, de riskerar att rymma godtycklighet, rymmer långa handläggningstider, ett flertal svåröversatta system, ett flertal kontaktpunkter och många interaktioner för medborgare som bytt nordiskt land. Om målet är världens mest integrerade region så bör ländernas servicenivå för individer inom ett enskilt nordiskt land vara likvärdig oavsett om flytt har skett eller inte inom Norden, oavsett försäkringskomponent i socialförsäkringen, oavsett bostadstid i och antal andra nordiska länder. Arbetet mot gränshinder behöver intensifieras. Människor som bor i Norden ska så enkelt som möjligt kunna röra sig över gränserna för att jobba, plugga eller driva företag. De nordiska länderna och det nordiska samarbetet behöver stärka rörligheten mellan de nordiska länderna och här är regelförenklingar och ökad servicenivå inom socialförsäkringssystemen en viktig del.

Markus Selin (S)